

ԼԵՈՒՐԱՐՏԻ

ՎԵՐՁԻՆ ԵՐԿ ՍԱՅՈՑԻ

Խաղաղ գիշեր, և ամօթեման ճառագայթ

Մըտնող լուսնին, ու զոսն՝ օրուան սուրճանդակ՝
Որ անտառին մէջն լըռի՝ կը ծագես
Ժայռին վըրայ, զհ, ո՞րքան քաղցր ու սիրուն
Էր ծեր տեսիլն, երբ անձնօթ էին ինձ
Ճակատագիրն ու կատարիք. չի ժողտիր
Արդէն թընթուշ տեսիլն՝ անյոյս տնչեքուն.
Այն ատեն մեզ կը վառէ խնդր անսովոր,
Երբոր վըճիտ ջիւղ կ'ընթին ու սարսուռն
Դաշտերուն մէջ կը պտտուէր չորիքուն
Փռնեթաւալ կոճակն, ու կաղաճ երբոր,
Որմըզի ծանր կառք մեր զըլխան վըրայ
Մըռնելով՝ կը ճնդէ օդն աղլամուղլ:
Մենք կը սիրենք անդընդախոր ծորերու
Եւ ժայռերու մէջ՝ մըրկապատ ի լեռ գալ,
Ու լայն փախուտն չհալաբուր չօտերուն,
Կամ շառաշինն ու յաղթ կըտուցըջ ջուրին
Խորայտաակ գետի մ'ափին զէմ խախուտ:

Աստուածային երկինք, չըքնող է լօզիկդ.

Ու զոսն չըքնող ես, ո՞վ երկիր ցօղաթուրմ,
Անդ, անճուն այդ գնդին շէր ու ժապի՛ր
Բախտն եղկելի Սաֆոյին ոչ մի բաժին
Չըճանցիր, Պերճ պետութեանցդ, ո՞վ ընութիւն,
Հպատակ՝ չիւր ծանրաստղագիտն և ըստօր,
Եւ անարգուած տարբիւն՝ զուր կը յառնմ
Սիրտս ու բերբերս աղերարկու՝ շնաշխարհիկ
Գնդեցկութեանցդ, ինձի բընաւ. չեն ժողտիր
Լուսացնցուղ ափն ու զըռնէն եթերին
Մայրակարմիրն Աշաւուշ. զիս չ'ողջունը
Երկնանըկար թըռչուններու երգն, ոչ ալ
Փնկոններու շըրշինն, և ուր վայրաճակ
Նուրիներու չորմանայն տակ կը պարզէ
Ականակիտ վըտակ մ' իր ծոցը վըճիտ,
Մանուածաւալ իր ալեակները՝ խոճոճ:

1. Արուսեակ.
2. Մենք կը սիրենք լայն, ցիրուցան փախուտը, եւն.
3. Արամազ Գեղեցիկ ղէմերուն ընտրէց իշխել յաւ-
ւերթորն մարդը վրայ:
4. Մարմինը.
5. Եւ պիտի ուղղէ անդուսթ սխալը ճակատագրին, որ
չէ տուած Սաֆոյի գեղեցկութիւն:
6. Փառն, օրուն սիրակարուած էր:
7. Կ'ակնարկէ երջանկութեամբ լի այն անօթը՝ զոր
Հոմերոս Արամազի տան մէջ կը գնէ.
8. Զի անդ առ սեամս Արամազդայ կըրկին ձեզեւ կան
կարաք
9. Տըրքըն զոր բաշէն, մինն չարիաց, միւսն բարիաց,
եւն.

Հմտ. Իրիւ. ԻԴ. 823:

Իմ լըպըճուն ոտքս ի բաց կը քցէ,
Ու կը փախի կ'երթայ փերէն հոտանոյշ,
Ինչ յանցանք, ո՞ր ոճիւր այնքան եղիւնուտ
Զիս չըճնած պըզճնց որ այդքան խոթո՞ւտ
Դեմքով ինձի կը նային բախտն ու երկինք,
Ինչ բանի մէջ մեղանչեցի՞ ղեմ փորթիկ՝
Երբ կեանքն անդէտ է յանցանքի, որ ապա
Առանց ծաղիկ մանկութեան, զուր և զեղէ
կեանքիս երկաթ թին անդղը Պարկային
Իւրն վըրայ փաթթեցաւ: Անըզոյշ
Խօսքեր շըրթներդ կ'արտաբերեն. կը վարէ
Ճակատագրին դէպքերը կամք մը ծածուկ.
Խորհըրդաւոր ամէն ինչ՝ մեր վիշտէն զատ,
Զարմ անեղունչ, ծննանք լացի, ու պատճառն
Աստուածներուն գիրկն: Ո՞վ յոյսեր, պատարաններ
կանաչազգի տարիներու ղէմքերուն,
Չըքնաղազն ղէմքերուն՝ Հայրը՝ ընտրէց
Յուճական իշխանութիւնն ազգերուն.
Եւ ոչ արի քաշախիգախ ձեռնակներն,
Ոչ բողբոջաւոր թընար, ոչ երգ քաղցրանուագ
Չեն ասր տըգի մարմնոյ մէջ փայլ ճանճարիւն:
Պիտի մեռնիր, Անարծա՛ն ցօղն՝ ըզգանած
Պիտ՝ հոգին ծնրկ ապաւինի Պղտուտին,
Եւ պիտ՝ ուղղէ բախտիտ կայր քաշիողին
Սըխան անգութ՝, Եւ զոս՝ օրուն յանկուցին
Զիս՝ զո՞ւր՝ երկայն սէր և հաւատք անկեղծիկ
Եւ անողոց առիժներու հորճն առախր,
Ապրէ՛, ապրէ՛ բարեբաւտիկ, բարեբաւտ
Եմ՝ ապրեցաւ երկրի մէջ ան որ ծընաւ
Մահկանացու, Զիս չըցօղց Արամազ՝
Մուշաւա՛մ ինքնօրէն ազակ կարողին.
Յօրժէ հեռէ ցընդեցան իմ մանկութեան
Սին պատարաններն ու երազ, Կախ առաջին
Կը թըռչին մեր կեանքին օրերը զըտաթ,
Կը սըպըրդին ապա ցուրն ու ծերոյթ
Եւ աստուցիկ մահուան ըստուերն՝, Աստիկ
Յուսացուած այնքան պոսկնեցէն և անուշ
Յընտրենքին ինձ կը մընայ Տարտարուն,
Ու կը դանայ արի հանճաքը ասր
Ու կողպուտ Աստուածուհւոյն տեղարանն՝,
Եւ լսու ափին¹⁰ ու խաւարչուտ գիշերին¹¹,

Թըգմ. Հ. Ա. ԱՅԱՌԵԱՆ

8. Այս տողերը թարգմանութիւն են Վիքրիլի.
Վայելուչ աւարք տիոց հէջ մահաբուաց փախչին վաղ-
վաղ.
9. Իզկընի գան մըտանն ցուց և ծերոյթ ծանրաթախին,
Եւ տաճան և խիտ մահուն յաբճարուէն անգըթութիւն:
Մշիւ. Գ. 68-70:
9. Հեկատէ կամ Պերսեփոնէ, կին Պղտուտի գոթիքի
աստուածին, Հին ասուն գոթիքի մուսքը Տենարոս զըլ-
խուն մօտ կը դնէին (այսօր զլուիս Մատարան): Վիքրիլ.
Եւ Կիրճաքը Տենարան յանդընդարձոր դրունջ մահու:
Մշիւ. Գ. 46:
10. Գոթոյային գետերուն.
11. Գոթիքի խաւարակուտ աղլամուղլին: